اصفهان امروز

روزنامه فرهنگی، اجتماعی با روش خبری - تحلیلی - اطلاع رسانی
بنیانگذار: عبدالمحمد اکبری | تاسیس: ۱۳۸۳
صاحب امتیاز: شرکت رسانه رویداد پارسی
مدیر مسئول و سردبیر: امیر اکبری
شنبه ۱۱ بهمن ۱۴۰۴ / سال بیست و دوم / دوره جدید / شماره ۵۳۴۹ | 31Jan2026

نشانی: اصفهان، میدان آزادی، خیابان دانشگاه نرسیده به حکیم نظامی، کوچه شهید مصطفی روحانی (شماره ۱۹)، پلاک ۶، ساختمان رویداد پارسی
تلفن: ۳۶۲۹۳۷۵۰-۰۳۱ (ده خط) فاکس: ۳۶۲۹۳۳۹۲ - ۰۳۱
لیتوگرافی و چاپ: شاخه سبز توزیع: رویداد پارسی

امتیاز در رتبه‌بندی روزنامه‌های سراسر کشور
ضریب کیفی: ۸۴/۷ رتبه آگهی: ۱

آیین نامه اخلاق حرفه ای در لینک «درباره ما» سایت اصفهان امروز منتشر شده است.
www.esfahanemrooz.ir

عضو تعاونی مطبوعات، انجمن مدیران رسانه

@esfahanemrooz esfahanemrooz esfahanemrooz

از نم تا انکار؛ معمای نجات مسجد جامع اصفهان

مسجد جامع اصفهان و گنبد هزارساله نظام‌الملک زیر فشار نم و رطوبت آسیب می‌بینند، اما این میراث جهانی در چرخه پاسکاری و اهمال دستگاه‌های مسئول گرفتار شده است.

به گزارش مهر، مسجد جامع عتیق اصفهان، نخستین مسجد جهان اسلام و گوهر تک‌بنای ثبت شده در فهرست میراث جهانی یونسکو که چند سالی است فرونشست زمین آرام آرام ریشه‌هاش را می‌جوید و عبور مترو درست بیخ گوشش، ویرانی زمزمه می‌کند، اکنون اما با تهدیدی خاموش‌تر و تدریجی‌تر روبه‌رو است؛ نم و رطوبتی که مانند خوره‌ای پنهان، آهسته و بی‌صدا به جان زیرسازی، شالوده و دیوارهای هزارساله‌اش افتاده! گویی این بنا که در طول قرن‌ها در برابر حوادث، سیل و بمباران‌های جنگ ایستادگی کرد حالا زیر فشار نفوذ آب از شبکه‌های فرسوده و تغییرات ناهماهنگ شهری، قد خم کرده و دارد فرو می‌ریزد! امیدعلی صادقی، مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع عتیق اصفهان، در توضیح وضعیت فعلی مسجد به خبرنگار مهر می‌گوید: نم و رطوبت در مسجد جامع عتیق اصفهان مسئله‌ای قدیمی و مزمن است که سال‌هاست وجود داشته و تا حد امکان با مرمت‌های مقطعی کنترل می‌شده است، همکاران ما از حداقل سه- چهار سال قبل مکاتبات متعددی با دستگاه‌های مرتبط انجام دادند تا مشکل بررسی و رفع شود اما مشکل اصلی و شدید فعلی از حدود دو-سه ماه پیش شروع شد و علت اصلی آن ترکیدگی لوله آب شرب بود. او می افزاید: این لوله ظاهراً بیش از ۳۰ سال قدمت داشته و یا به دلیل کهنگی یا احتمالاً عبور وسیله نقلیه سنگین شکسته شده است؛ همین شکستگی باعث شد آب به طور گسترده به زیر مسجد نفوذ کند. مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع عتیق اصفهان خاطرنشان می‌کند: روز هشتم دی‌ماه متوجه رطوبت در بخش‌هایی از کف‌پوش مسجد شدیم. پس از بررسی و استفاده از دستگاه سوناداز (روش‌های تشخیص نشتی)، مشخص شد که لوله آب ترکیده و آب به زیر سازه نفوذ کرده است.

زیر و پی مسجد جامع از رطوبت اشباع است

صادقی اضافه می‌کند: نکته جالب اینجاست که چون منطقه اطراف مسجد مسکونی تخلیه شده بود، مصرف آب کم بود و افت فشار آب برای ساکنان مشهود نشد؛ بنابراین کسی متوجه نشتی طولانی‌مدت نشده بود. اگر ساکنی بود، حتماً با کاهش فشار آب اطلاع می‌دادند. او با اشاره به اینکه روز سی‌ام دی‌ماه ستاد مدیریت بحران برای وضعیت کنونی مسجد جامع با حضور همه دستگاه‌های مرتبط از جمله اوقاف آب و فاضلاب، برق، گاز، شهرداری، میراث فرهنگی و پایگاه جهانی برگزار و تصمیمات خوبی گرفته شد، خاطرنشان می‌کند: قرار شد یک کمیته کارشناسی مشترک تشکیل شود تا با رعایت ضوابط همه دستگاه‌ها (به‌ویژه ضوابط میراث فرهنگی و پایگاه جهانی)، اصلاحات لازم انجام شود. این کار به عنوان یک پایلوت برای هماهنگی بهتر دستگاه‌ها در بافت تاریخی تعریف شد تا در آینده چنین مشکلاتی تکرار نشود. مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع عتیق اصفهان با اشاره به اینکه علت اصلی یعنی ترکیدگی لوله آب شرب همان روز موقتاً کنترل شده و جلوی ورود آب جدید گرفته شد، تصریح می‌کند: باید توجه داشت که بیش از بیست روز آب به زیر پی و شالوده مسجد نفوذ کرده و خاک از رطوبت اشباع است؛ رطوبت حدود ۸۰ درصد یا بیشتر در برخی نقاط گزارش شده است. صادقی می‌افزاید: اگرچه اقدامات اولیه برای ترکیدگی لوله آب انجام و نشتی کنترل شد اما هنوز رطوبت کامل تخلیه نشده و نیاز به زمان دارد تا به حالت پایدار برگردد؛ بنابراین پایش روزانه ما ادامه دارد. او درباره وضعیت کنونی بنا می‌گوید: نشست در بخش‌هایی از سازه به‌ویژه در شبستان غربی گنبد نظام‌الملک که ترک‌هایی در سقف آن مشاهده شده است. نشست در گذر پشتی و کف معابر و حتی رطوبت در دیوار ساختمان‌های اطراف رخ داده، اما ریزش آجر یا نشست شدید کف داخل مسجد گزارش نشده؛ البته کارشناسی دقیق‌تر لازم است.

چشمه‌ای که زیر پای مسجدجامع می‌جوشید

مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع عتیق اصفهان تاکید می‌کند: خوشبختانه آسیب‌های ساختاری خیلی شدید نشده، چون سریع واکنش نشان دادیم و جلوی تشدید گرفته شد.

روز سه شنبه هفتم بهمن ماه دومین جلسه اضطراری ستاد مدیریت بحران استانداری اصفهان با هدف بررسی فنی علل نفوذ رطوبت و نم مسجد جامع با حضور همه اعضا برگزار شد. مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع اصفهان در این نشست با نمایش کلیپی از لوله شکسته و آبی که از آن می‌خروشید، تاکید کرد که طبق بررسی‌ها علت تشدید رطوبت از هشتم دی ماه شکستگی این لوله بوده است. در طول این نشست که مصوبات مهم و تکالیفی برای ارگان‌های مسئول داشت، نماینده شرکت آب و فاضلاب، حضور نداشت و در دقایق پایانی به این جلسه رسید.

ضرب‌الاجل اما در هاله‌ای از ابهام

هرچند صادقی مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع اصفهان با صراحت تاکید می‌کند: اقدام برای نجات این بنای جهانی باید فوری صورت پذیرد و مصوبات جلسه باید تا پیش از ایام سال نو اجرایی شود اما در آنسوی ماجرا به نظر می‌رسد ارگان‌های مسئول با رویه تلخ انکار و اهمال‌کاری درصدد پاسکاری در شرایطی هستند که هر آن ممکن است به فاجعه‌ای جبران ناپذیر بیانجامد. صادقی مدیر پایگاه جهانی مسجد جامع اصفهان می‌گوید: مسجد جامع عتیق نه تنها یک بنای مذهبی، بلکه میراث جهانی و نماد هویت تاریخی و فرهنگی اصفهان است. از ۲۷ اثر ثبت جهانی ایران، تعداد کمی تک‌بنا هستند مثل گنبد سلطانیه، چغازنبیل و مسجد جامع عتیق و این اهمیت حفظ آن را دوچندان می‌کند. ما بیش از هزار سال است که این گنبد زیبا گنبد نظام‌الملک با قدمت حداقل هزار سال را داریم و وظیفه‌مان این است که آن را برای نسل‌های آینده حفظ کنیم. این مسئله دیگر مربوط به یک شخص، ارگان یا شرکت نیست؛ موضوعی ملی و جهانی است که همه باید همکاری کنیم. او ابراز امیدواری می‌کند: با اجرای مصوبات ستاد بحران و کمیته کارشناسی، آسیب‌ها به حداقل برسد و مسجد در بهترین وضعیت به استقبال بازدیدکنندگان نوروزی برود.

آبفا و سندروم فرار رو به جلو

اما به نظر می‌رسد سندروم فرار رو به جلوی مسئولان اصفهان، به مسجد جامع عتیق این میراث جهانی یونسکو هم رحم نمی‌کند؛ تجربه کتمان واقعیت و انکار تاثیر فرونشست زمین بر تاسیسات فرسوده آب و فاضلاب شهر اصفهان طی سال‌های گذشته نشان داد که دستگاه‌های اجرایی در شرایط بحرانی به جای پذیرش مسئولیت و کمک به حل مسئله، در جلساتی فرسایشی به دنبال پاسکاری و مقصر دانستن یکدیگرند. سیدروح‌الله سیدالعسکری معاون میراث فرهنگی استان در رابطه با نشست رطوبت به مسجد جامع به یکی از رسانه‌ها گفته است: چند ماه مکاتبه با آبفا داشتیم و آنها می‌گفتند مشکلی نبوده اما بعداً نشتی‌های جدیدی حین تعویض لوله‌های فرسوده کشف شد. سعید شمسایی، مدیر دفتر مطالعات و بررسی‌های فنی آبفای استان اصفهان در گفتگو با رسانه‌های محلی تاکید کرده است مسجد جامع عتیق برای ما اهمیت ویژه‌ای دارد و به‌هیچ‌وجه نگاه محوری، شرکتی یا موضعی وجود ندارد. او گفته بررسی‌ها با دستگاه اولتراسونیک و CCTV پنج-شش ماه پیش هیچ نشتی در شبکه آب و فاضلاب نشان نداد و شبکه‌های آب‌وفاضلاب اطراف مسجد جامع اصفهان هیچ‌گونه نشتی ندارند. شمسایی مشکل را به پنج شش عامل خارجی نسبت داده و گفته است که افزایش دو متری تراز معابر اطراف مسجد بدون رعایت ملاحظات تاریخی، اجرای ناصحیح نای‌کش‌ها، پر شدن چاه‌های جذبی از باران و روان‌آب، شیب‌بندی معابر به سمت دیوار مسجد، نشتی ناودان‌های خود بنا و نفوذ رطوبت از طریق خاصیت مویینگی محدود از جمله این عوامل اند. او تأکید کرده اگر به من بگویند فردا صبح تمام لوله‌ها را اصلاح کنیم، حتی با هزینه خودمان انجام می‌دهیم اما مشکل با این کار برطرف نمی‌شود زیرا منشأ مشکل، شبکه آب‌وفاضلاب نیست.

توپ در زمین شهرداری اصفهان

شهرداری اصفهان، به‌ویژه سازمان نوسازی و بهسازی شهری و منطقه سه، در این بحران نقش کلیدی دارد زیرا بررسی‌های فنی نشان می‌دهد تغییرات سطح معابر اطراف مسجد، افزایش حدود دو متری تراز گذرها بدون رعایت اصول تاریخی و زهکشی مناسب، یکی از عوامل اصلی تشدید رطوبت بوده است. در این رابطه مدیر منطقه سه شهرداری اصفهان پس از بازدیدهای میدانی تأکید کرده که شبکه آب و فاضلاب کل منطقه پیرامون مسجد باید بازنگری، اصلاح و تعویض کامل شود. اما شهرداری مکلف به اصلاح فوری شیب کوچه‌ها، پایین آوردن سطح گذرها، باز کردن سنگ‌فرش‌ها و ساماندهی بر اساس نظر کمیته فنی میراث فرهنگی است تا اختلاف سطح با مسجد برطرف شود. این اقدامات برای جلوگیری از هدایت روان‌آب بارانی به سمت دیوارها ضروری است.

اوقاف هم مقصر است

از سوی دیگر، سرویس‌های بهداشتی داخل مجموعه مسجد که استفاده گسترده از آنها آسیب‌های رطوبتی زیادی وارد کرده، تحت مسئولیت اوقاف است و باید تعمیر و بهسازی شوند. شیشه‌فروش مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان در بازدیدها تأکید کرده که اوقاف باید نسبت به اصلاح سرویس‌های بهداشتی اقدام کند تا نشتی‌های احتمالی از این بخش نیز کنترل شود. او در جلسه روز سه‌شنبه هفتم بهمن‌ماه نیز باری دیگر تاکید کرد که چنانچه اوقاف به اصلاح سرویس‌های بهداشتی مسجد اقدام نکند در صورت وقوع حادثه، مقصر شناخته خواهد شد.

هر گونه اهمال‌کاری به دادستانی گزارش شود

منصور شیشه فروش مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان در همین ارتباط می‌گوید: هرگونه تأخیر یا کوتاهی دستگاه‌ها در اجرای مصوبات رفع خطر و رطوبت از مسجد جامع عتیق مستقیم به دادستانی گزارش خواهد شد. او خاطرنشان می‌کند: در نشست اضطراری با حضور نمایندگان میراث فرهنگی، شهرداری، شرکت آب و فاضلاب و دیگر نهادها برگزار شد تا علل دقیق نفوذ آب به بنا شناسایی و اقدامات فوری و قاطع برای رفع خطر ابلاغ شود. مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان تاکید می‌کند: کارشناسی‌ها و بررسی ویدئومتری لوله‌ها نشان داد شکستگی خط لوله آب در گذر پشت گنبد نظام‌الملک، عامل اصلی پر شدن چاه‌های جذبی تا عمق چهار متر، تخریب نای‌کش‌ها و کانال‌های زهکشی و نفوذ گسترده آب به زیر سازه بوده است. این مسئله منجر به ترک‌خوردگی سقف شبستان غربی گنبد نظام‌الملک، نشست سردر شبستان جنوبی و رانش در بخش‌هایی از بنا شده است. عوامل تشدیدکننده شامل شیب نامناسب کوچه‌ها و گذرهای اطراف که روان‌آب‌های بارانی را به سمت مسجد هدایت می‌کند، کمبود یا انسداد چاه‌های جذبی و ناودان‌ها، نشتی از سرویس‌های بهداشتی صنوف مجاور و فرسودگی شدید شبکه‌های آب و فاضلاب منطقه است. شیشه فروش خاطرنشان می‌کند: شهرداری اصفهان مکلف به اصلاح فوری شیب کوچه‌ها، پایین آوردن سطح گذرها، باز کردن سنگ‌فرش‌ها و ساماندهی بر اساس نظر کمیته فنی میراث فرهنگی است تا اختلاف سطح با مسجد برطرف شود. ساماندهی ناودان‌ها، چاه‌های جذبی، نای‌کش‌ها و کانال‌های زهکشی، بهسازی سرویس‌های بهداشتی داخل مجموعه و تهیه دستگاه نشت‌یاب پیشرفته برای پایش مستمر توسط میراث فرهنگی الزامی است. او تاکید می‌کند: انجام ویدئومتری شبکه، شناسایی و بازسازی خطوط فرسوده و کنترل ویژه نشتی‌های آب و فاضلاب باید در اولویت شرکت آبفا قرار گیرد. مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان می‌گوید: این معضلات چندین سال ادامه داشته و اکنون به مرحله بحران رسیده است؛ برای تضمین اجرای مصوبات جلسه اضطرار، مدیریت بحران هرگونه تأخیر در مصوبات را به دادستانی گزارش می‌دهد و دستگاه متخلف معرفی خواهد شد تا این گنجینه هزارساله از خطر فروریزش و آسیب جدی حفظ شود. مسجد جامع عتیق نه فقط یک مکان عبادی که نماد هویت تاریخی و فرهنگی ایران است. رطوبت اشباع‌شده زیر پی‌اش، اگر با هماهنگی و سرعت عمل کنترل نشود، آنچه که طبیعت و تاریخ نتوانستند ویران کنند، ممکن است اهمال‌کاری انسان به انجام برساند.

احسان یزدیان، سرپرست شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان شد

احسان یزدیان با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به‌عنوان سرپرست شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، انتخاب شد.

در حکم انتصاب وی آمده است: «نظر به‌مراتب تعهد، تخصص و تجارب ارزشمند جنابعالی و با عنایت به پیشنهاد معاون محترم فناوری و نوآوری، به‌موجب این حکم به سمت «سرپرست شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان» منصوب می‌شوید. امید است با پیروی از آموزه‌های اسلامی، مبانی علمی و توجه به راهبردهای اساسی دولت، وفاق ملی و برنامه‌های ارائه شده به مجلس شورای اسلامی، نقش شایسته در تحقق اهداف نظام علم، فناوری و نوآوری به‌ویژه توسعه پارک، مراکز رشد و حل مشکلات پیش روی واحدهای فناور و مؤسسات دانش‌بنیان مستقر ایفا کنند.» با انتصاب یزدیان، مدیریت یکی از مهم‌ترین نهادهای توسعه فناوری کشور به مدیری سپرده شد که از متن این مجموعه برخاسته و با ظرفیت‌ها، چالش‌ها و مسیر پیش‌روی آن آشنایی عمیق دارد. او پیش‌ازاین، مسئولیت معاونت توسعه فناوری شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان را بر عهده داشته و در سال‌های اخیر، نقش مؤثری در تقویت زیرساخت‌های نوآوری، حمایت هدفمند از شرکت‌های دانش‌بنیان و توسعه تعاملات میان دانشگاه، صنعت و فناوری ایفا کرده است. این تجربه نزدیک و میدانی، او را به مدیری تبدیل کرده که می‌تواند تصمیم‌سازی را بر پایه شناخت واقعی از زیست‌بوم نوآوری انجام دهد. جدید شهرک، دانش‌آموخته دکتری مهندسی برق (مخابرات سیستم) از دانشگاه صنعتی شریف است و سوابق علمی و پژوهشی درخشان، به همراه افتخارات ملی متعدد از دوران دانش‌آموزی تا تحصیلات تکمیلی، از مدال المپیاد تا رتبه تک‌رقمی کنکور سراسری، بخش مهمی از کارنامه حرفه‌ای او را شکل می‌دهد. ترکیب این پیشینه علمی باتجربه اجرایی، نگاهی تحلیلی، مسئله‌محور و آینده‌نگر به مدیریت فناوری در او ایجاد کرده است. این انتصاب، نشانه‌ای از اعتماد به جوانان، مدیریت مبتنی بر دانش، تجربه درون‌سازمانی و نگاه توسعه‌گرا در پایه‌گذار پارک‌های علم‌وفناوری کشور است؛ مجموعه‌ای که نقشی کلیدی در شکل‌دهی اقتصاد دانش‌بنیان، توانمندسازی شرکت‌های فناور و حل مسائل فناورانه کشور ایفا می‌کند.

کوه آتشگاه اصفهان؛ آتشکده‌ای که تاریخ را از بلندا روایت می‌کند

در غرب اصفهان، چند کیلومتر دورتر از هیاهوی شهری و در امتداد زاینده‌رود، کوه آتشگاه با بقایای آتشکده‌ای باستانی قرار دارد؛ جایی که از بام آن می‌توان روایت شکل‌گیری باورها، معماری کهن و مناظر گسترده دشت اطراف را لمس کرد.

به گزارش ایمنا، نام «آتشگاه» به معنای «محل نگهداری آتش مقدس» است؛ واژه‌ای که به طور مستقیم به نقش این مکان در دین زرتشتی اشاره دارد. این تپه درگذشته به‌عنوان محلی برای برپایی آتشکده‌های زرتشتی شناخته می‌شد و بقایای آنکه امروز بر فراز کوه دیده می‌شود، یادگارِ باورهای دینی و آیین‌های پیش از اسلام در فلات ایران است. پیشینه این مکان بسیار کهن‌تر از دوره ساسانیان ذکر می‌شود و بناهایی در این مجموعه ممکن است به هزاره‌های قبل از میلاد و دوران پیشین نیز باز گردند - هرچند بخش عمده آتشکده‌ای که امروزه باقی‌مانده، محصول دوران ساسانیان (۲۲۴-۶۵۱ میلادی) است.

کوه آتشگاه؛ تپه‌ای تاریخی در چشم‌انداز اصفهان

کوه آتشگاه در حدود ۸ کیلومتری غرب مرکز اصفهان و در مسیر خیابان آتشگاه قرار دارد؛ تپه‌ای به نسبت کم‌ارتفاع که از جنس سنگ‌های رسوبی است و از آن می‌توان تا کیلومترها اطراف دشت و بخش‌های پیرامونی اصفهان را مشاهده کرد. این تپه به دلیل موقعیت طبیعی‌اش در کنار زاینده‌رود و دید گسترده‌ای که از فراز خود ارائه می‌دهد، نه‌تنها یک اثر تاریخی بلکه نقطه‌ای طبیعی و چشم‌نواز برای گردشگران و دوستداران تاریخ و طبیعت محسوب می‌شود.

آتشکده و ساختار باستانی؛ معماری دینی‌زرتشتیان

بر فراز این کوه بقایای آتشکده‌ای ساسانی قرار دارد که زمانی محلی برای نگهداری آتش مقدس بوده است. آتش، در دین زرتشتی نمادی از پاکی، روشنایی و حضور اهورامزدا (خدای یکتای زرتشتی) تلقی می‌شد و در آتشکده‌ها به‌صورت پیوسته شعله‌ور نگه داشته می‌شد. ساختار این آتشکده قدیمی، شامل اتاقی است با پلان گرد و هشت پنجره به بیرون، جایی که آتش مقدس را می‌توانسته‌اند مشاهده کنند؛ معماری‌ای که در دوران ساسانی رایج بوده و بازتابی از شیوه‌های دینی و مهندسی آن دوره است. آثار استفاده از خشت، آجر و ملات گچ در بخش‌های باقی‌مانده نشان می‌دهد که آتشگاه از زیرساختی قابل‌توجه برخوردار بوده است. بخش‌هایی از این سازه ممکن است محل‌های فرعی برای نگهداری ابزار، استراحت یا امر مقدس بوده باشد. آتشگاه نه‌تنها آتشکده‌ای دینی بود، بلکه به دلیل موقعیت جغرافیایی‌اش نقش راهبری و دیده‌بانی نیز داشته است. برخی از پژوهش‌ها و منابع تاریخی اشاره دارند که این سازه در دوران پیش‌وپس از ساسانیان، کاربری دفاعی یا اطلاع‌رسانی به‌ویژه در مواقع جنگ نیز داشته است. این نقش چندوجهی موجب شده که آتشگاه در متون تاریخی با نام‌های دیگری همچون دژ مهربین یا ماربین نیز شناخته شود؛ اسمی که ممکن است به نقش استراتژیک و جایگاه برجسته آن اشاره کند.

چرا کوه آتشگاه امروز ارزش بازدید دارد؟

امروز بقایای آتشگاه بر بلندای تپه برای بازدیدکنندگان قابل‌مشاهده است، اگرچه بخش زیادی از آن در طول زمان تخریب شده یا باگذشت قرن‌ها آسیب‌دیده است. بااین‌حال آنچه از دیوارها و اتاق‌های باقی‌مانده پیداست، نمایی از معماری دینی پیش از اسلام در دل اصفهان به دست می‌دهد. بسیاری از گردشگران و علاقه‌مندان تاریخ و طبیعت، کوه آتشگاه را به‌عنوان ترکیبی از منظر طبیعت و میراث باستانی تجربه می‌کنند؛ جایی که می‌توان هم چشم‌انداز گسترده رودخانه، دشت‌ها و محیط پیرامونی را دید و هم با قدمت چندهزارساله ایران آشنا شد.

چالش‌های دسترسی و حفظ اثر

برخلاف بسیاری از آثار تاریخی سامان‌دهی شده، مسیر مشخص و هموار برای رسیدن به آتشگاه وجود ندارد و بازدیدکنندگان خود باید راه صعود بر تپه را انتخاب کنند.

این موضوع، به‌ویژه در روزهای بارانی یا زمین‌های لغزنده، نیاز به احتیاط دارد و بدون مسیرگشایی رسمی می‌تواند چالشی برای گردشگران باشد. اگرچه تلاش‌هایی برای حفاظت و برقراری نگهداری بهتر انجام شده، اما بخش‌های زیادی از سازه به دلیل حفاری‌های غیرمجاز، فرسایش طبیعی و حفظنکردن جدی در معرض آسیب و فرسایش بیشتر قرار گرفته‌اند.

۲۰ درصد بیماران مبتلا به صرع از اقشار کم‌برخوردار جامعه هستند؛

زندگی ۷۰ هزار اصفهانی با صرع

سید مهدی رضوی

مدیرعامل انجمن خیریه صرع اصفهان با بیان اینکه حدود ۷۰۰ هزار نفر در ایران و نزدیک به ۷۰ هزار نفر در استان اصفهان به بیماری صرع مبتلا هستند، گفت: خطرات جانی ناشی از تشنج‌های کنترل‌نشده، لزوم ارتقای آگاهی عمومی و اصلاح نگرش اجتماعی نسبت به این بیماری را دوچندان کرده است.

مسعود اعتمادی‌فر، متخصص بیماری‌های مغز و اعصاب، در نشست خبری به مناسبت روز جهانی صرع که پیش از ظهر امروز در مجتمع مطبوعاتی اصفهان برگزار شد، اظهار کرد: صرع یکی از شایع‌ترین بیماری‌های مغز و اعصاب در جهان است و در حال حاضر حدود ۷۰ میلیون نفر در دنیا، ۷۰۰ هزار نفر در ایران و حدود ۷۰ هزار نفر در استان اصفهان با این بیماری زندگی می‌کنند.

صرع؛ بیماری شایع اما قابل کنترل

وی با تأکید بر اینکه صرع بیماری‌ای مزمن اما قابل درمان و کنترل است، افزود: هدف از نام‌گذاری روز جهانی صرع که هر سال در دومین دوشنبه ماه فوریه برگزار می‌شود، افزایش آگاهی عمومی، کاهش انگ اجتماعی و حمایت از بیماران مبتلا به صرع است. متأسفانه نگاه نادرست اجتماعی در بسیاری موارد، آسیب‌های روانی و اجتماعی این بیماران را تشدید می‌کند.

اعتمادی‌فر با اشاره به ماهیت این بیماری توضیح داد: صرع ناشی از اختلال در فعالیت الکتریکی سلول‌های مغز است که می‌تواند به بروز حملات ناگهانی تشنج منجر شود. این اختلال ممکن است در هر سنی رخ دهد، اما شایع‌ترین گروه‌های درگیر، کودکان زیر ۱۰ سال و سالمندان بالای ۵۰ سال هستند.

علل بروز صرع در کودکان و سالمندان

مدیرعامل انجمن خیریه صرع اصفهان، ضربه‌های مغزی، تومورها، عفونت‌ها، آسیب‌های حین زایمان و اختلالات ژنتیکی را از مهم‌ترین علل بروز این بیماری برشمرد و گفت: در کودکان، عوامل ژنتیکی، مشکلات زایمانی و عفونت‌ها نقش پررنگ‌تری دارند، در حالی که در سالمندان، سکته‌های مغزی، تومورها و ضربه‌های مغزی شایع‌ترین دلایل ابتلا هستند.

وی همچنین به نوعی از صرع با عنوان «ایدیوپاتیک» اشاره کرد و افزود: در این نوع از صرع، علت مشخصی برای ایجاد کانون تشنج شناسایی نمی‌شود و بیماری بدون عامل شناخته‌شده بروز می‌کند.

تنوع علائم؛ از خیره‌شدن تا تشنج‌های شدید

اعتمادی‌فر با بیان اینکه علائم صرع بسیار متنوع است، اظهار داشت: بسته به اینکه کدام بخش مغز درگیر شود، علائم می‌تواند از تکان‌های موضعی در دست یا لب، حس گزگز، جرقه‌های نورانی و شنیداری تا حملات عمومی همراه با بیهوشی، افتادن، سفت شدن اندام‌ها و بی‌اختیاری ادرار متغیر باشد.

وی به نوع خاصی از صرع در کودکان ۴ تا ۱۴ سال اشاره کرد و گفت: در این نوع، کودک برای چند ثانیه دچار قطع ارتباط با محیط و حالت خیره و مات می‌شود که گاهی از سوی اطرافیان جدی گرفته نمی‌شود، در حالی که نیازمند پیگیری پزشکی است.

خطر مرگ در صرع پایدار

این متخصص مغز و اعصاب با هشدار نسبت به پیامدهای عدم کنترل بیماری گفت: اگر تشنج‌ها به‌درستی کنترل نشوند و به وضعیت «صرع پایدار» برسند، خطر مرگ در حدود ۱۰ درصد از بیماران وجود دارد. همچنین تشنج‌های ناگهانی می‌تواند منجر به حوادثی مانند سقوط از ارتفاع یا تصادفات رانندگی شود. اعتمادی‌فر درباره نحوه برخورد صحیح با بیمار هنگام تشنج توضیح داد: در زمان بروز تشنج باید خونسردی حفظ شود، بیمار به پهلو خوابانده شود و از وارد کردن هرگونه جسم به دهان او خودداری شود. اغلب حملات در کمتر از یک دقیقه پایان می‌یابد، اما اگر تشنج بیش از پنج دقیقه طول بکشد، انتقال فوری بیمار به مراکز درمانی ضروری است.

چالش‌های روانی و اقتصادی بیماران

مدیرعامل انجمن خیریه صرع اصفهان، هزینه‌های درمانی و مشکلات روحی-روانی را از مهم‌ترین چالش‌های بیماران دانست و گفت: بسیاری از بیماران به دلیل ماهیت مزمن بیماری و نگرش نادرست جامعه، در محیط خانواده، مدرسه و محل کار دچار افسردگی، اضطراب و انزوا می‌شوند. به همین دلیل، حضور روان‌شناس و روان‌پزشک در کنار درمان دارویی برای این بیماران ضروری است.

وی افزود: اگرچه خیرین بخشی از هزینه‌های دارویی و خدمات پاراکلینیکی مانند نوار مغز را تقبل کرده‌اند، اما هزینه‌های جراحی مغز در برخی موارد به چند میلیارد تومان می‌رسد که فشار سنگینی بر خانواده‌ها وارد می‌کند.

بیش از ۲۰ سال حمایت از بیماران صرع در اصفهان

اعتمادی‌فر با اشاره به فعالیت بیش از ۲۰ ساله انجمن خیریه صرع اصفهان گفت: این انجمن علاوه بر حمایت‌های درمانی، خدمات آموزشی، مشاوره‌ای و حمایتی اقتصادی به بیماران ارائه می‌دهد. حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد بیماران مبتلا به صرع از اقشار کم‌برخوردار جامعه هستند و قطع دارو حتی برای یک روز می‌تواند باعث بروز تشنج شود؛ بنابراین وجود نهادهای حمایتی برای تأمین دارو و درمان این بیماران حیاتی است.

وی در پایان از رسانه‌ها و عموم مردم خواست با معرفی و حمایت از فعالیت‌های انجمن خیریه صرع اصفهان، در ارتقای آگاهی عمومی و بهبود کیفیت زندگی بیماران مبتلا به صرع نقش‌آفرینی کنند.

توانمندی داخلی در تولید داروهای تخصصی صرع

در ادامه این نشست، علی اسماعیلی، معاون شرکت دانش‌بنیان داروسازی رها، با اشاره به ظرفیت‌های صنعت داروسازی کشور گفت: کیفیت داروهای تولید داخل امروز به سطحی رسیده که با نمونه‌های خارجی قابل رقابت است. شرکت داروسازی رها با بیش از ۲۱۰ فرمول دارویی و بهره‌گیری از متخصصان باسابقه، موفق به دریافت گواهینامه بین‌المللی GMP شده که امکان عرضه محصولات در بازارهای جهانی را فراهم می‌کند.

وی افزود: این شرکت به‌طور ویژه داروهای مؤثری برای بیماران مبتلا به صرع تولید کرده که مطابق استانداردهای جهانی است و بیماران می‌توانند با اطمینان از آن‌ها استفاده کنند.

مسئولیت اجتماعی و حمایت از بیماران

سماعیلی با اشاره به همکاری نزدیک این شرکت با انجمن خیریه صرع اصفهان اظهار داشت: در راستای مسئولیت اجتماعی، شرکت داروسازی رها با اهدای دارو و کمک‌های نقدی تلاش کرده بخشی از فشار مالی درمان را از دوش بیماران، به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر، بردارد. در پایان با معرفی برخی از داروهای تولیدی این شرکت گفت: داروهایی مانند «رهاکین» (سدیم والپروات)، «تگاتارد» (کاربامازپین پیوسته‌رهش)، «لوسیژر» (لوتیراستام) و «پرامپانل» (راپانل) از جمله محصولات ما در حوزه درمان صرع هستند. علاوه بر این، شرکت داروسازی رها در زمینه تولید انواع قرص، کپسول، اسپری، قطره‌های چشمی، پماد، کرم و ژل نیز فعالیت گسترده دارد.

پراکندگی فضاها چالش جدی دانشگاه هنر اصفهان است

رئیس دانشگاه هنر اصفهان گفت: پراکندگی فضاها چالش جدی نهاد تمدن‌ساز دانشگاه هنر اصفهان است که ضرورت ورود خیران به عرصه حمایت از زیرساخت‌های آموزشی و رفاهی این مرکز علمی را می‌طلبد. به گزارش ایرنا، علیرضا خواجه‌احمد عطاری در «نخستین همایش حامیان دانشگاه هنر اصفهان» با اشاره به پیشینه تمدنی و جایگاه راهبردی این دانشگاه در حفظ هویت ملی اظهار داشت: ایران همواره جایگاهی ممتاز در تمدن جهانی داشته و اصفهان نیز به‌عنوان قلب فرهنگی این سرزمین، شانی ویژه در جغرافیای تاریخی کشورمان دارد. او دانشگاه هنر اصفهان را نهادی برآمده از بطن این تاریخ دانست و ادامه داد: دانشگاه هنر اصفهان تنها یک مرکز آموزشی نیست، بلکه بخشی تفکیک‌ناپذیر از هویت فرهنگی و هنری دیار نصف جهان است که وظیفه بازتولید میراث تمدنی آن را بر عهده دارد. رئیس دانشگاه هنر اصفهان با مرور تاریخچه ۴۹ساله این مرکز علمی و پژوهشی گفت: فعالیت این مجموعه از سال ۱۳۵۵ آغاز و پس از انقلاب‌فرهنگی در سال ۱۳۶۳ با سه رشته نقاشی، صنایع‌دستی و مرمت ازسرگرفته شد و این دانشکده‌ها در نهایت در سال ۱۳۷۹ به سطح دانشگاه ارتقا یافت. خواجه‌احمد عطاری با اشاره به مدل توسعه این دانشگاه بر پایه احیای بافت تاریخی تصریح کرد: دانشگاه هنر اصفهان با خرید و مرمت خانه‌های قدیمی در نقاط مختلف شهر گسترش‌یافته است و گرچه استقرار در دل بافت تاریخی یک مزیت هویتی است، اما پراکندگی ساختمان‌ها در سطح شهر، چالش‌های اجرایی، رفاهی و حمل‌ونقلی متعددی را برای دانشجویان ایجاد کرده است. او وسعت فیزیکی این دانشگاه را حدود ۴.۵ هکتار اعلام کرد و یادآور شد: مقایسه این عدد با وسعت بیش از ۲ هزار و ۳۰۰ هکتاری دانشگاهی مانند دانشگاه صنعتی اصفهان، نشان‌دهنده محدودیت شدید فضا در دانشگاه هنر است. رئیس دانشگاه هنر اصفهان با بیان اینکه هم‌اکنون بیش از سه هزار و ۲۰۰ دانشجو در ۵۵ رشته هنری در این دانشگاه دولتی تحصیل می‌کنند، خاطرنشان کرد: دانشکده‌های دانشگاه هنر اصفهان در حوزه‌هایی چون معماری، شهرسازی، مرمت، ایران‌شناسی، گردشگری، هنرهای تجسمی و کارآفرینی، مستقیماً باهویت و اقتصاد این شهر گره‌خورده‌اند. خواجه‌احمد عطاری یکی دیگر از چالش‌های اساسی دانشگاه هنر را نبود فرهنگ سازمان‌یافته حمایت خیران از آن دانست و گفت: دانشگاه‌ها پیشران توسعه فرهنگی هستند، اما تا امروز حمایت‌های م